ISSN: 1308-5298

TARİH OKULU DERGİSİ
JOURNAL OF HISTORY SCHOOL

Yıl/Year: 11, Sayı/Issue: XXXVI, Ekim/October 2018

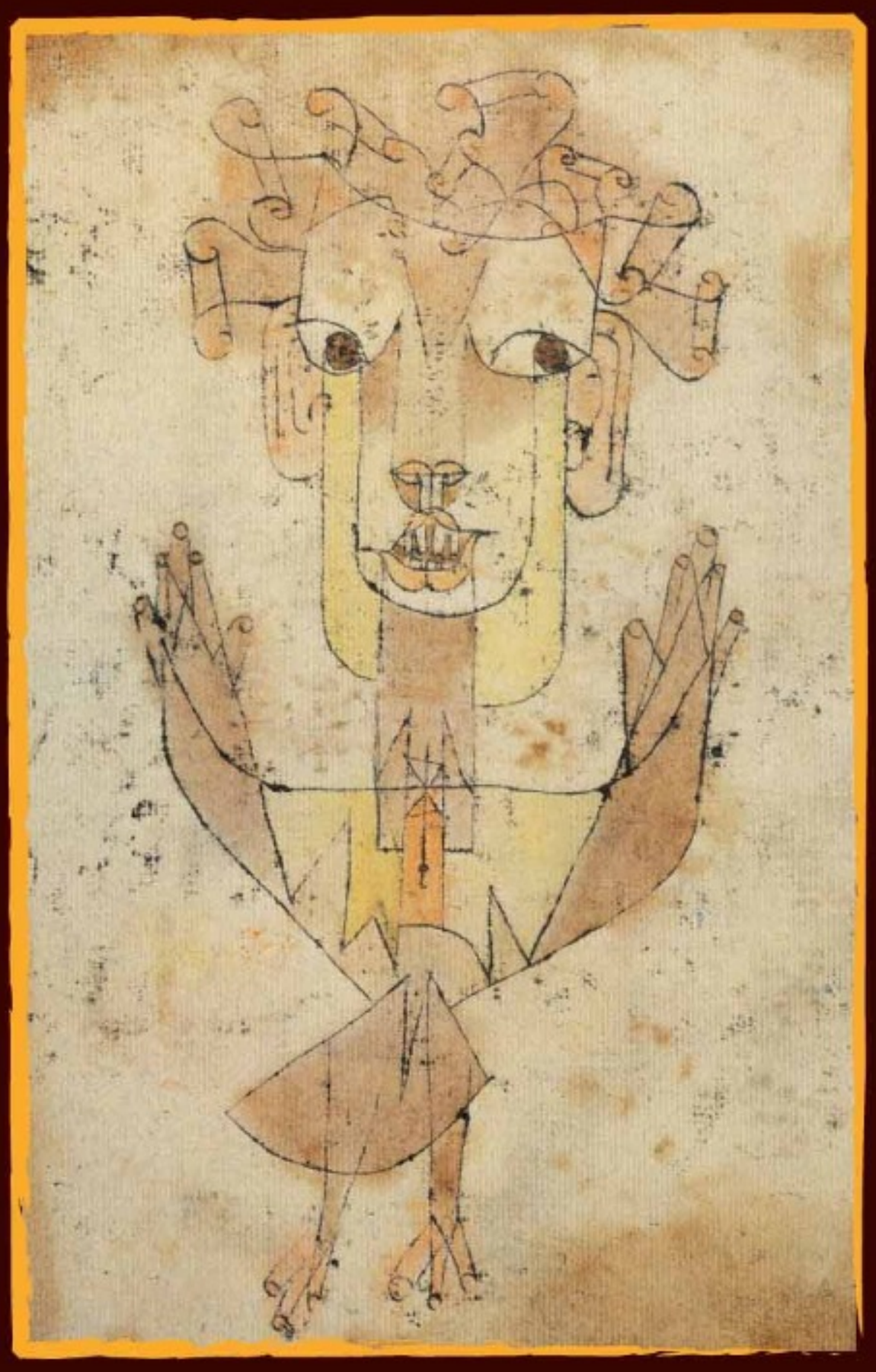

www.johschool.com

Journal Of History School
Tarih Okulu Dergisi

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi
Tarih Okulu Dergisi | Journal of History School
International Peer-Reviewed Journal of Social Sciences
ISSN: 1308-5298 (Print-Baskı) 2148-4260 (Online)

Journal of History School *dergisi yılda altı defa yayın yapan uluslararası hakemli bir dergidir.* ***Journal of History School*** *dergisinde yayınlanan tüm yazıların yayın hakları* **Tarih Okulu Dergisi**'ne *aittir.*
Yayınlanan yazılar yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.
Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Gönderilen yazılar iade edilmez.
Journal of History School, *Uluslararası hakemli ve indeksli bir dergi olup Dergipark üyesidir.* ***ULAKBİM, Index Islamicus, Sobiad, Akademik Araştırmalar İndeksi, ASOS****,* ***Arastirmax, İSAM, TEİ*** *ve* ***Research Bible*** *tarafından taranmaktadır.*
Journal of History School *is an international, six-reviewed in a year journal. JOHS bear the sole legal responsibility for their published works in* www.johschool.com.
Journal of History School *has the sole ownership of copyright to all published works. No part of this publication shall be produced in any form without the written consent of* ***Journal of History School****. It can be quoted as long as referred to the Johs.*
The Editorial Board makes the final decision to publish articles.
No article is returned to authors.

ISSN: 1308-5298 (Baskı) 2148-4260 (Elektronik)

Cilt / Volume: 11 – Sayı / Issue: XXXVI – Ekim / October 2018

Journal Of History School
Tarih Okulu Dergisi

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi
Tarih Okulu Dergisi | Journal of History School
International Peer-Reviewed Journal of Social Sciences
ISSN: 1308-5298 (Print-Baskı) 2148-4260 (Online)

Editor: Prof. Dr. Ahmet KARA

Editör Yardımcısı: Uzm. Tuğrul Gökmen ŞAHİN

E-mail: yenitarihokulu@gmail.com
Web: http://www.johschool.com

JOHSCHOOL
Cilt / Volume: 11 – Sayı / Issue: XXXVI – Ekim / October 2018

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi
International Peer-Reviewed Journal of Social Sciences

Editor: Prof. Dr. Ahmet KARA

Editör Yardımcısı: Uzm. Tuğrul Gökmen ŞAHİN

Alan Editörleri

Prof. Dr. Naci İSPİR	İletişim Felsefesi	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. M. Zafer DANIŞ	Sosyal Hizmetler	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa YAĞBASAN	Uygulamalı İletişim	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Faruk ÖZTÜRK	Eğitim Bilimleri	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Ali ESGİN	Genel Sosyoloji ve Metodoloji	İnönü Üniversitesi
Dr. Ertan ZEREYAK	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Recep ÖZMAN	Arkeoloji	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Kürşat ÇELİK	Tarih	Fırat Üniversitesi
Dr. Fuat ŞANCI	Sanat Tarihi	Adıyaman Üniversitesi
Dr. Taner NAMLI	Türk Dili ve Edebiyatı	İnönü Üniversitesi
Dr. Metin KILIÇ	Sosyoloji	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet AKKAYA	Türkçe Eğitimi	Adıyaman Üniversitesi
Dr. Fatih DEĞİRMENCİ	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	Atatürk Üniversitesi
Dr. Şahin SARUHAN	Müzik	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ALANKA	Gazetecilik	Atatürk Üniversitesi
Dr. Abdulnasır SÜT	İlahiyat	Bingöl Üniversitesi
Dr. Ahmet OKTAN	Radyo Televizyon Sinema	Ondokuz Mayıs Üniversitesi

DANIŞMA KURULU
Prof. Dr. Gabor AGOSTON, Georgetown Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. İsmail AKA, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Dilek BARLAS, Koç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Laurence BROCKLISS, Oxford Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Enver ÇAKAR, Fırat Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Özer ERGENÇ, Bilkent Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mehmet ERSAN, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Paul FREEDMAN, Yale Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Jonathan M. HALL, Chicago Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Şükrü HANİOĞLU, Princeton Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Cemal KAFADAR, Harvard Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Cüneyt KANAT, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Kurtuluş KAYALI, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Stephen MITCHELL, Exeter Üniversitesi, İngiltere
Prof. Dr. Alun MUNSLOW, Chichester Üniversitesi, İngiltere
Prof. Dr. Mehmet ÖZ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Doğan ÖZLEM, Yeditepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Antonella ROMANO, Avrupa Üniversitesi Enstitüsü
Prof. Dr. Richard Candida SMITH, Berkeley Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Önhan TUNCA, Liége Üniversitesi, Belçika
Prof. Dr. Dmitriy D. VASILYEV, Rusya Bilimler Akademisi, Rusya
Prof. Dr. Levent YILMAZ, Bilgi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Hakan ERDEM, Sabancı Üniversitesi, Türkiye

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Seçil Karal AKGÜN, ODTÜ, Türkiye
Prof. Dr. Yusuf AYÖNÜ, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Recep BOZTEMUR, ODTÜ, Türkiye
Prof. Dr. Şerife CENGİZ, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Salih ÇEÇEN, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa DAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fevzi DEMİR, Mersin Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Turan GÖKÇE, Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Cihat GÖKTEPE, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sadettin GÖMEÇ, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Müzeyyen GÜLER, Mimar Sinan Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Dimitris KYRTATAS, Thesselia Üniversitesi, Yunanistan
Prof. Dr. Abdülkadir ÖZCAN, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman ÖZKAN, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. John E. WOODS, Chicago Üniversitesi, ABD
Prof. Dr. Mustafa YILMAZ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Adnan ÇEVİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Yuriy AVERYANOV, Rusya Bilimler Akademisi, Rusya
Doç. Dr. Teyfur ERDOĞDU, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Abdülhamit KIRMIZI, İstanbul Şehir Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Yenal ÜNAL, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Yonca KÖKSAL, Koç Üniversitesi, Türkiye

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Eyyup YILDIRIM -Abdurrahman KIRTEPE - Nurhan HALİSDEMİR -Oğuzhan ALTUNGÜL - Nuran CAN
Spor Bölümlerindeki, Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencilerinin Maruz Kaldıkları Duygusal Tacizlerin İncelenmesi
Examınatıon of The Emotıonal Abuse Suffered By Students of Masters and Doctorate in Sports Department

1-9

Muhammet AVAROĞULLARI - Ayşe ALTINIŞIK - Medine ÖZSARI
Ortaokul Ders ve Çalışma Kitaplarında Sanayi İnkılabıyla İlgili Soruların Ahlaki Boyutunun İncelenmesi
Investıgatıon Of Questıons In The Subjects Of Industrıal Revolutıon Whıch Take Place In Secondary School Textbooks And Workbooks

10-28

Turan ÇETİNKAYA - Abdurrahman KIRTEPE
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi
An Analysıs Of Dıfferent Varıables Of Job Satısfactıon Of Physıcal Educatıon And Sports Teachers

29-42

ALİ BİLGENOĞLU - Selahattin ERTÜRK ÇİFTÇİ
Bir Batılı Seyyahın Hatıralarında Oryantalizm'in İzlerini Sürmek: Edward William Lane'in Gözünden 19.Yüzyıl Mısır Toplumu Ve Kültürü
Tracing Orientalism in A Memoir of A Western Traveller: 19. Century Egyptian Culture and Society in the Eyes of Edward William Lane

43-62

Bilal TUNÇ
Cumhuriyet'in İlk Dönemlerinde Ağrı'da Eğitim (1923-1945)
Education in Agri in the First Period of the Republic (1923-1945)

63-74

Çağdaş CAZ
Çatışma Eylem Stilinin Demografik Nitelikler Açısından Değerlendirilmesi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Öğrenciler Üzerine Bir Uygulama
Evaluation Of Conflict Activity Styles In Terms Of Demographic Qualities: A Study on Students in Sport Sciences Departments
75-87

Emel YEŞİLKAYALI
Sosyal Çalışma Uygulamalarında Manevi Değerlendirmenin Yeri ve Önemi: David R. Hodge'ın Çalışmaları Çerçevesinde Genel Bir Bakış
The Role and Importance of Spiritual Assessment in Social Work Practices: An Overview within the Framework of David R. Hodge's Studies
88-103

Ercan GÜMÜŞ
Ahkâm Defterlerine Göre 18. Yüzyıl Ortalarında Urfa/Ruha'da Yükselen Yerel Güçler ve Bunların Devlet Ve Çevreleriyle İlişkileri
Emerging Local Powers In The Mid-18th Century In Ruha/Urfa And Its Environs and Their Relations With The State And Their Neighbours As Per Ottoman Verdict Registers
104-129

Fatih GENCER
The Ottoman Centralization Policy Towards Eastern Provinces Before The Tanzimat Edict
Tanzimat Fermanı Öncesi Doğu Vilayetlerine Yönelik Osmanlı Merkezileşme Politikası
130-148

Fatih Mehmet UĞURLU
Kadın Basketbolcularda Algılanan Stres Nedenleri Ve Stresle Başa Çıkma Yaklaşımları
Female Basketball Players' Causes Of Stress And Approaches To Cope Wıth Stress
149-159

Gülenaz SELÇUK - Fatih KANA - Hulusi GEÇGEL - Elif AŞÇI
Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımına İlişkin Görüşleri
Opinions of Pre-Service Turkish Teacher on The Use of Humor in Education
160-176

Gürhan YELLİCE
Megali İdea mı Mare Nostrum mu? Mondros Mütarekesi'nden İzmir'in İşgaline İtalyan-Yunan İlişkileri ve Propaganda Savaşı, 1918-1919
Megalı Idea Or Mare Nostrum? From Mudros Armıstıce To The Invasıon Of Izmır, The Greek-Italıan Relatıons And The Propaganda War, 1918-1919
177-228

Hakan YALAP
Klâsik Türk Edebiyatında Farsça-Türkçe Manzum Sözlüklerin Kavram Alanı ve Yöntem Bağlamında Değerlendirilmesi
The Evaluatıon Of The Persıan-Turkısh Verse Dıctıonarıes In Terms Of Consept Area And Method Context In Classıcal Turkısh Lıterature
229-255

Halim DEMİRYÜREK
1913-1914 Ders Senesinde Ankara Sultanisi
Ankara Sultani's in the 1913-1914 Scholar Year
256-277

HAYDAR AKIN
Tambora ve Yazı Olmayan Yıl - Bir Volkan Dünyayı Nasıl Krize Soktu
Tambora and Non-Post Year - How a Volcano Strikes the World
278-290

Hülya GÖLGESİZ GEDİKLER
Eğitimde Bahçe Çalışmalarının Tarihsel Gelişimi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Erken Dönemlerinde Okul Uygulama Bahçeleri
History Of School Gardens With A Focus On The Period Of Early Turkish Republic
291-315

Mahmut Recep KELEŞ
İbn Hallikan'ın *Vefeyatü'l-A'yân* İsimli Eserine Göre Selçuklu Biyografileri
Seljuk Bıographıes Accordıng To İbn Hallıkan's Wafayat Al-Ayan
316-337

Mehmet DALKILIÇ - Hüdaverdi MAMAK
The Evaluation Of The Quality Of Life Of Students Learning At The Hıgh School Of Physical Education And Sport
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi
338-350

Murat AYGEN
Seçmen Davranışı Üzerine Bir İnceleme: Elazığ/Palu Örneği
An Examınatıon On Electıve Behavıor: Elazığ / Palu Sample
351-372

Mustafa KARAZEYBEK
Tahrir Defterlerine Göre XVI. Yüzyılda Kütahya'daki Ticaret Mahalleri
16th Century Tradıng Places In Kutahya Accordıng To The Tahrır Regısters
373-402

Nursel ASLANTÜRK
Hitit Metinlerinde Geçen Hatti Tanrıçası: "Kuzzanıšu / Kuzanašu"
The Hattian Goddess: "Kuzzanišu/Kuzanašu" On The Hittite Texts
403-420

Osman CENGİZ
Ülgener'in Ortaçağ İktisat Ahlakı Ve Zihniyet Tahlilinin Teorik Tasnifi
The theoretical classification of Ülgener's medieval economic ethics and mentality analysis
421-442

Sadık Emre KARAKUŞ
Enver Paşa'nın Alfabe ve Yazı Denemesi: Ordu Elifbası
Enver Pasha's Alphabet And Spelling Attempt: Ordu Elifbası (Army Alphabet)
443-484

Sevim GÜLLÜ - Aykut BAYKAL
Spor İşletmelerinde Çalışanların Çatışma Yönetimi Yaklaşımları
Conflıct Management Approaches Of Employees Of Sports Facılıtıes
485-507

Sevim GÜVEN – Mesut ESMEK
İlkokul Öğrencilerinin Okula Dair Algilarinin Resim Analiziyle Tespit Edilmesi
Determining Primary School Student' Perception Of School Using Picture Analysis

508-527

Bayram AKÇA – Sinan KIYANÇ
Cıa ve 27 Mayıs 1960 Darbesi
CIA and May 27, 1960 Coup

528-564

Ümit YETİŞ
Adıyaman İlinde İkamet Eden Bireylerin Rekreasyon Alışkanlıkları ve Aktivite Durumlarının Değerlendirilmesi
Analysıng The Recreatıon Habıts And Actıvıty States Of Indıvıduals Lıvıng In Adıyaman

565-579

Vedat KANAT – Şeyda ÖZÇELİK
XVIII. Yüzyıl Osmanlı-Doğu Avrupa Diplomasisi ve Bu Diplomasi Kavşağında Yeni Bir Unsur: Sığınmacı Ukrayna Kazakları
18th Century Ottoman Diplomacy and a New Element at the Crossroads of this Diplomacy: The Refugee Ukrainian Cossacks

580-605

Volkan PAYASLI
İkinci Dünya Savaşı Yılları Türkiye'sinden Bir Kesit: Mustafa Faik Öztrak'ın Dâhiliye Vekillik Yılları (1939-1942)
A Sectıon Of The Second World War Years Of Turkey: The Tımes Of Mustafa Faik Öztrak As The Mınıster Of Interıor (1939-1942)

606-658

Yüksel YILDIRIM
Kemal Tahir'de Osmanlılık Ve Anadolu Türklüğü İlişkisi
The Relation Of Ottomanism And Anatolian Turkishness in Kemal Tahir

659-675

Rukiye ÖZTÜRK
Eskiçağ'da Aritmetik Ve Eucleıdes Algoritması
The Arıthmatıc In Ancıent Age And The Euclıdean Algorıthm
676-697

Nermin ATİLA
Hititlerde Kent Ve Kent Kimliği Üzerine Bir Değerlendirme
Assessment on Hıttıte Cıty Sturucture
698-732

Tarih Okulu Dergisi (TOD)
Ekim 2018
Yıl 11, Sayı XXXVI, ss.160-176.

Journal of History School (JOHS)
October 2018
Year 11, Issue XXXVI, pp.160-176.

DOI No: http://dx.doi.org/10.14225/Joh1401

Geliş Tarihi: 09.08.2018 Kabul Tarihi: 18.09.2018

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ EĞİTİMDE MİZAH KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ[1]

Gülenaz SELÇUK[2] - Fatih KANA[3] - Hulusi GEÇGEL[4] - Elif AŞÇI[5]

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının eğitimde mizah kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılının güz döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 221 öğretmen adayı katılmıştır. Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe derslerinde mizah kullanımına yönelik görüşlerini belirlemek üzere "Eğitimde Mizahın Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, betimsel istatistik, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü ANOVA testi yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adayları, mizahın eğitimde gerekli olduğunu, dil ve öğretime etkisinin olumlu olduğunu, sınıf düzeninin sağlanması konusunda olumsuz yönünün olmadığını düşünmektedirler. Türkçe öğretmeni adaylarının mizah kullanımıyla ilgili görüşleriyle yaş, cinsiyet, ekonomik durum, yaşanılan yer arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Türkçe öğretmeni adaylarının mizah kullanımıyla ilgili görüşleriyle sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Mizah, Türkçe öğretmeni adayları.

---

[1] Bu araştırma, Manisa Celal Beyar Üniversitesi'nde düzenlenen VIII. Eğitimde Araştırmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

[2] Dr. Öğretim Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. gselcuk@hotmail.com

[3] Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü. fatihkana@hotmail.com.

[4] Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü. hgecgel@comu.edu.tr

[5] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı. elifasci15@gmail.com

Opinions of Pre-Service Turkish Teacher on The Use of Humor in Education

Abstract

The purpose of this research is to determine the opinions of pre-service teachers for the use of humor in the educational context. Descriptive scanning model was used in the study. 221 pre service Turkish teacher participated the research who educated Çanakkale Onsekiz Mart University Department of Turkish Language Education, in the fall semester of the 2017-2018 academic year. In this study, "Attitude Scale for the Use of Humor in Education" was used to determine the opinions of the pre-service Turkish teacher regarding the use of humor in Turkish lessons. SPSS program was used in the analysis of research data. The data of the study were analyzed by descriptive statistics, independent groups t-test, one-way ANOVA test. At the end of the research, the opinions of the pre-service Turkish teacher about the use of humor in education have been determined. Pre-service Turkish teacher think that humor is necessary in education, that the effect of language and teaching is positive, and that there is no negative aspect in the provision of classroom instruction. There was no significant difference between age, gender, economic situation and place of living in the opinions of pre-service Turkish teacher regarding their use of humor. There was a meaningful difference between the classroom changer and the opinions of pre-service Turkish teacher regarding the use of humor.

Keywords: Education, Humor, Pre-service Turkish teacher.

Giriş

İnsanları topluma kazandıran, toplumun hedefleri doğrultusunda yetiştirilmesini sağlayan eğitimdir. Yapılandırmacı eğitim anlayışıyla, bireylere olaylara farklı bakış açılarından bakma becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Eğitimin mihenk taşlarından birisi de dildir. Dilin başarılı bir şekilde bireylere öğretilmesi, eğitimin hedeflere ulaşmasında önemlidir. 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil becerileri (okuma, yazma, dinleme, konuşma) yanında bireylerin hayat boyu kullanacakları temel beceriler yer almıştır. Bu temel beceriler; Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma ve girişimcilik becerileridir. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ise Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) sekiz anahtar yetkinlik belirlenmiştir. Bu yetkinlikler, anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme,

sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade olarak yer almaktadır. Bu beceriler incelendiğinde bireylerin sadece dil öğrenmesi yeterli değildir, bireylerin bu becerileri aynı zamanda hayat boyu kullanmaları gerekmektedir. Bu yüzden derslerde bu becerileri kullanabileceği dil öğrenme etkinlikleri yapılması gerekmektedir. Bu etkinlikler yapılırken mizahın kullanılması dersleri hem eğlenceli hem de öğretici yapacaktır.

Mizah konusu, insan unsurundan ortaya çıkmış ve gülme, kahkaha atma, gülümseme gibi davranışlarla dışa vurulmuştur (Deckers ve Ruch, 1992). Mizahla uğraşanlar her ne kadar bu kavramı açıklarken ortak bir noktada buluşmamış olsalar da mizahı oluşturan unsurun insan olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Bergson'a (1996: 11) göre mizahı oluşturan yapı taşı insandır. İnsanlar, insana özgü davranışlar ve hareketlere mizah yüklerler. Günlük hayat, politika, sosyal olaylar, her şey mizahın konusu olabilir. Kırıcı olmamak hususuyla her olayda mizah kullanılabilir (Pala, 1995: 286). Toplumda yaşanan kötü olayların mizaha döküp iyileştirici faydalar beklemek, mizahın önemli bir parçasıdır.

Kökeni Arapçadan gelen "müzah" sözcüğü Osmanlı-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'te (Develioğlu, 1993: 655) latife, eğlence ve şaka olarak tanımlanırken, Türkçe sözlükteki karşılığı (TDK, 2005: 806) güldürme, eğlendirme, bir kimsenin davranışına incitme amacı olmaksızın takılma; gerçek olayların güldürücü yanlarını sunan edebiyat türü, ironi şeklinde verilmiştir. Nesin (2001: 20) mizah terimi yerine gülmece sözcüğünü kullanmıştır. Nesin'e göre bir şeyin mizah olması için tüm işlevlerinin başında kişiyi güldürmesi gerekmektedir. Türklerde mizah kavramının ortaya çıkışını Divânu Lugati't-Türk'e dayandırabilir. Bu kavram Divânu Lugati't-Türk'te "külüt" olarak nitelendirilmiş, insanları güldüren şey anlamında kullanılmıştır. Özellikle 12. yüzyıldan sonra insanların taklitler, kukla vb. yollarla şakalar yapıp eğlendikleri görülmektedir. Saraylarda insanları güldürmek için bulunan kişilerin ise bilgili ve zeki insanlardan oluştuğu görülmektedir (Kortantamer, 2004: 139). Selçuklu Dönemi'nde Nasreddin Hoca ve Keloğlan, Osmanlı Dönemi'nde ise Karagöz tiplemesi, orta oyunu, meddah gibi köy seyirlik oyunları insanları güldürme amaçlı ortaya çıkmışlardır. Mizah, Cumhuriyet Dönemi'nde mizah dergileri, komedi filmleriyle varlığını sürdürmüş; günümüzde ise stand-up gösterileri, sosyal, caps, youtube vb. yöntemlerle varlığını devam ettirmektedir. Loomans ve Kolberg (2002) mizahın insanlar arasındaki etkili iletişimi geliştirdiğini ifade etmiştir. Mizah, stresten uzaklaşmamızı, mutluluk hormonu salgılamamızı sağlar. Mizah yoluyla motivasyonumuzu arttırıp hayata daha pozitif bakma şansı yakalanabilir (Berk, 2001: 323-339; Cornett, 1986; Özenç, 1998: 6). Mizahın pozitif etkilerinin yanında negatif etkileri de bulunmaktadır (Özkan, 2008; Özbay, Palancı, Kandemir ve Çakır, 2012).

Mizah, çocuk ruhunu besleyen yegane araçlardan biridir (Işık ve Kolçak, 1953: 33). Çocukları mizahla beslemek, onların sosyalleşmesini, paylaşımlarının artmasını sağlar. Mizah, bireylerin toplum önünde rahatça kendilerini ifade edebilmelerini sağlar. Mizah yoluyla bireyler dili doğru, güzel ve etkili kullanabilirler (Pilancı, 1998: 27). Mizah yoluyla farklı zekâ türlerine sahip olan öğrenciler tespit edilebilir (Akt. Çelik, 2006: 23-24). Mizahın belirlenen faydalarını yanında mizah kavramını bütün boyutlarıyla ölçmek zordur (Yardımcı, 2010). Mizahla ilgili eğitsel çalışmalar ve bireylerin mizah tarzlarını belirlemeye yönelik çalışmalar çoğunlukla yapılmıştır (Saltuk, 2006; Yerlikaya, 2003; Yerlikaya, 2009). Mizahın öğrencilerin ders tutumlarına ve başarılarına yönelik etkisinin olumlu olduğu sonucu, yapılan farklı çalışmalar ile kanıtlanmıştır (Avşar, 2008; Aydın, 2006; Chabeli, 2008; Çelik, 2006; Kaplan ve Pascoe, 1977; Kaya, 2011; Oruç, 2007; Özkan, 2008; Savaş, 2009; Sidekli, Yavaşer ve Aydın, 2014; Topuz, 1995).

Mizahın eğitim öğretim alanında kullanılması öğretmenlerin kişisel tercihlerine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının eğitsel bağlamda mizahın kullanımına yönelik görüşlerini saptamaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte olmuş veya olmaya devam eden olayları, olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2006). Bu bağlamda, bu araştırmada tarama modeli kullanılarak öğretmenlerin mizaha yönelik görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Örneklem Grubu

Araştırmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılının güz döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 221 öğretmen adayı katılmıştır. Örneklem grubunun dağılımı Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1
Çalışmanın Örneklemi

Grup	Frekans (N)	Yüzde (%)
1. Sınıf	70	31,67
2. Sınıf	79	35,74
3. Sınıf	72	32,57

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe derslerinde mizah kullanımına yönelik tutumlarını ölçmek üzere "Eğitimde Mizahın Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Balta (2016) tarafından hazırlanan bu ölçek toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler "kesinlikle katılmıyorum", "katılmıyorum", "orta düzeyde katılıyorum", "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" olmak üzere beş kategoride toplanmıştır. Ölçeğe "Kesinlikle Katılmıyorum" kategorisinden başlanarak sırasıyla 1,2,3,4,5 şeklinde puanlama verilmiştir. Uygulanan ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.925 olarak hesaplanmıştır. Madde analiz çözümlemesi Varimax Faktör Analizi ile yapılmış ve üç faktör altında toplanmıştır. Birinci faktör, 5 maddeden oluşan ''Eğitimde Gerekli Görme Boyutu" varyans değeri %24.174, ikinci faktör 8 maddeden oluşan ''Dil ve Öğretime Etki Boyutu" %19.920, üçüncü faktör 4 maddeden oluşan "Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etki Boyutu" %16.377 olarak saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Eğitimde Mizahın Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği'ne ait verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Veriler; iç tutarlılık güvenirlik katsayısı (Cronbach Alpha) analizi, betimsel istatistik, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü ANOVA testi analizleri yapılarak çözümlenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Tablo 1.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımıyla İlgili Verdikleri Cevaplara İlişkin Tanımlayıcı İstatistik Analizi

Madde No		$\bar{x}$	ss
Faktör 1	Eğitimde Gerekli Görme	4.36	.64
7	Çocukların mizahi yönden eğitilmeye ihtiyaçları vardır.	4.31	.74
5	Eğitimde çocukların mizah yönünden gelişmeleri yaratıcılıklarının da gelişmesini sağlar.	4.36	.75
1	Eğitimde mizah gereklidir.	4.37	.81
6	Mizah olaylara farklı açıdan bakabilmeyi sağlar.	4.38	.74
2	Eğitimde mizah çocuğa sosyalleşme imkânı tanır.	4.39	.79
Faktör 2	Dil ve Öğretime Etki	4.26	.61

9	Görsel okuryazarlıkta mizah kullanılmalıdır.	4.15	.87
3	Mizahın, öğretim programlarında önemli bir yeri olmalıdır.	4.22	.79
14	Mizah unsurları bilginin akılda kalıcılığını sağlar.	4.23	.90
8	Ders anlatırken mizah diline başvurulmalıdır.	4.23	.81
10	Mizah, çocuğun dil gelişimine olumlu etki eder.	4.26	.76
4	Mizah dilinin sözcük dağarcığını zenginleştirici gücü vardır.	4.31	.75
12	Mizahın öğreticilik yönü vardır.	4.31	.74
11	Mizah, anlatıma zenginlik kazandırır.	4.42	.70
Faktör 3	Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etki	2.21	.82
13	Mizah sınıf ortamında olumlu etki yaratmaz.	2.04	1.23
15	Ders esnasında öğrencilerin mizaha yönelmeleri öğretmen otoritesini sarsar.	2.38	1.04
16	Sınıf ortamında mizah karmaşaya sebep olur.	2.31	.95
17	Mizah sınıfta kurulu olan disiplini bozar.	2.11	.91

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adayları mizahın eğitimde gerekli ($\bar{x}$=4.36), dil ve öğretime etkisinin olumlu olduğunu ($\bar{x}$=4.26) ifade etmektedirler; Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf düzeninin sağlanması konusunda ise olumsuz düşündükleri görülmektedir ($\bar{x}$=2.21). Türkçe öğretmeni adayları, çocukların mizahi yönden eğitilmesi gerektiğini, mizahın çocukların yaratıcılıklarını da geliştirdiğini, eğitimde mizahın gerekli olduğunu, olaylara farklı açıdan bakabilmeyi sağladığını ve çocuğun sosyalleşmesi bakımından önemli olduğunu belirtmektedir. Türkçe öğretmeni adayları görsel okuryazarlıkta, öğretim programlarında, bilginin akılda kalıcılığını sağlamak için, ders anlatırken mizahın kullanılması gerektiğini belirtmektedirler. Ayrıca mizahın çocuğun dil gelişimine olumlu bir etkisinin olduğunu, sözcük dağarcığını zenginleştirdiğini, öğreticilik yönünün olduğunu, anlatıma zenginlik kazandığını düşünmektedirler. Türkçe öğretmeni adayları, mizahın sınıf ortamında

olumlu bir etki yaratacağını, öğretmenin otoritesini sarsmayacağını, sınıf içerisinde karmaşaya sebep olmayacağını, sınıfta kurulu olan düzeni bozmayacağını ifade etmektedir.

Tablo 2.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımıyla İlgili Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	x̄	ss	sd	t	p
Eğitimde Gerekli Görme	Kadın	152	4.37	.59	218	.432	.66
	Erkek	68	4.33	.74			
Dil ve Öğretime Etkisi	Kadın	152	4.26	.59	218	.075	.94
	Erkek	68	4.27	.64			
Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etkisi	Kadın	153	2.18	.76	218	.701	.48
	Erkek	67	2.27	.96			
Madde	Cinsiyet	N	x̄	ss	sd	t	p
13. Mizah sınıf ortamında olumlu etki yaratmaz.	Kadın	153	1.93	1.12	.09	2.017	.04
	Erkek	68	2.29	1.42	.17		

Tablo 2 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının mizah kullanımıyla ilgili görüşlerinin alındığı "*eğitimde gerekli görme*" ($t_{(218)}$=.432; p>.05), "*dil ve öğretime etki*" ($t_{(218)}$=.075; p>.05) ve "*sınıf düzeninin sağlanmasına etki*" ($t_{(218)}$=.701; p>.05) faktörleriyle cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Araştırmada, "*Mizah sınıf ortamında olumlu etki yaratmaz.*" ($t_{(218)}$=.701; p>.05) maddesinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Buna göre kadın öğretmen adayları, erkek öğretmen adaylarına göre mizahın sınıf ortamında olumlu etki yaratacağına daha çok inandıkları görülmektedir.

Tablo 3.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımıyla İlgili Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Eğitimde Gerekli Görme	Gruplar Arası	.822	3	.65	.58	.65
	Gruplar İçi	90.169	216			
	Toplam	90.991	219			
Dil ve Öğretime Etkisi	Gruplar Arası	.546	3	.48	.69	.48
	Gruplar İçi	81.247	216			
	Toplam	81.793	219			
Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etkisi	Gruplar Arası	4.611	3	2.27	.08	2.27
	Gruplar İçi	146.017	216			
	Toplam	150.628	219			

Tablo 3 incelendiğinde "*eğitimde gerekli görme*" (F=58; p>.05). "*dil ve öğretime etki*" (F=.69; p>.05). "*sınıf düzeninin sağlanmasına etki*" (F=.08; p>.05) faktörleriyle Türkçe öğretmeni adaylarının yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımıyla İlgili Yaşadıkları Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Eğitimde Gerekli Görme	Gruplar Arası	1.078	3	.359	.873	.456
	Gruplar İçi	88.546	215	.412		
	Toplam	89.624	218			
Dil ve Öğretime Etkisi	Gruplar Arası	.939	3	.313	.849	.468
	Gruplar İçi	79.235	215	.369		

	Toplam	80.174	218			
Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etkisi	Gruplar Arası	.696	3	.232	.333	.801
	Gruplar İçi	149.642	215	.696		
	Toplam	150.338	218			

Tablo 4 incelendiğinde "*eğitimde gerekli görme*" (F=.873; p>.05). "*dil ve öğretime etki*" (F=.849; p>.05). "*sınıf düzeninin sağlanmasına etki*" (F=.333; p>.05) faktörleriyle Türkçe öğretmeni adaylarının yaşadıkları yer arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 5.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımlarının Ekonomik Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Eğitimde Gerekli Görme	Gruplar Arası	1.249	2	.625	1.511	.223
	Gruplar İçi	89.742	217	.414		
	Toplam	90.991	219			
Dil ve Öğretime Etkisi	Gruplar Arası	.025	2	.013	.034	.967
	Gruplar İçi	81.767	217	.377		
	Toplam	81.793	219			
Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etkisi	Gruplar Arası	1.741	2	.870	1.269	.283
	Gruplar İçi	148.887	217	.686		
	Toplam	150.628	219			

Tablo 5 incelendiğinde "*eğitimde gerekli görme*" (F=1.511; p>.05). "*dil ve öğretime etki*" (F=.034; p>.05). "*sınıf düzeninin sağlanmasına etki*" (F=1.269; p>.05) faktörleriyle Türkçe öğretmeni adaylarının ekonomik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 6.Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Mizah Kullanımıyla İlgili Sınıflarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
Eğitimde Gerekli Görme	Gruplar Arası	.421	3	.140	.338	.798	
	Gruplar İçi	88.875	214	.415			
	Toplam	89.296	217				
Dil ve Öğretime Etkisi	Gruplar Arası	1.142	3	.381	1.031	.380	
	Gruplar İçi	79.031	214	.369			
	Toplam	80.174	217				
Sınıf Düzeninin Sağlanmasına Etkisi	Gruplar Arası	6.711	3	2.237	3.355	.020	B-A
	Gruplar İçi	142.701	214	.667			
	Toplam	149.412	217				
14.Mizah unsurları bilginin akılda kalıcılığını sağlar.	Gruplar Arası	8.337	3	2.779	3.488	.017	A-B
	Gruplar İçi	171.316	215	.797			
	Toplam	179.653	218				

Tablo 6'nın devamı

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
15. Ders esnasında öğrencilerin mizaha yönelmeleri öğretmen otoritesini sarsar.	Gruplar Arası	13.248	3	4.416	4.142	.007	B-A B-C
	Gruplar İçi	228.151	214	1.066			
	Toplam	241.399	217				

A: 1. Sınıf; B: 2.Sınıf; C: 3. Sınıf; D: 4. Sınıf

Tablo 6 incelendiğinde "*eğitimde gerekli görme*" (F=.388; p>.05). "*dil ve öğretime etki*" (F=1.031; p>.05), faktörleriyle Türkçe öğretmeni adaylarının sınıfları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. "*Sınıf düzeninin sağlanmasına etki*" (F=3.355; p>.05). Türkçe öğretmenlerinin sınıfları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi sınıflardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna göre ikinci sınıf öğrencileri ($\bar{x}$=2.47), birinci sınıf öğrencilerine göre mizahın sınıf düzeninin sağlanmasına olumlu katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Araştırmada kullanılan ölçek maddeleri birebir analiz edildiğinde "*Mizah unsurları bilginin akılda kalıcılığını sağlar.*" maddesiyle, Türkçe öğretmeni adaylarının sınıfları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Tukey testi sonucuna göre bu farkın 1. sınıf ve 2. sınıf öğretmen adayları arasında olduğu görülmektedir. Buna göre 1. sınıf öğretmen adayları, 2. sınıf öğretmen adaylarına göre mizahın, bilginin akılda kalıcılığına daha çok katkı yapacağına inandıklarını ifade etmektedirler. *"Ders esnasında öğrencilerin mizaha yönelmeleri öğretmen otoritesini sarsar."* maddesiyle Türkçe öğretmeni adaylarının sınıfları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Tukey testi sonucuna göre bu farkın 1, 2 ve 3. sınıf öğretmen adayları arasında olduğu görülmektedir. Buna göre 2. sınıf öğretmen adayları, 1. ve 3. sınıf öğretmen adaylarına göre ders esnasında öğrencilerin mizaha yönelmelerinin öğretmenin otoritesini sarsacağını düşünmektedirler.

TARTIŞMA ve SONUÇ

"Yüksek mizah duygusuna sahip bireyler, daha iyimser ve cana yakındırlar" (Abel ve Maxwell, 2002). Araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adayları, mizahın eğitimde gerekli olduğunu, dil ve öğretime etkisinin olumlu olduğunu, sınıf düzeninin sağlanması konusunda olumsuz yönünün olmadığını düşünmektedirler. Türkçe öğretmeni adayları, çocukların mizahi yönden eğitilmesi gerektiğini, mizahın çocukların yaratıcılıklarını da geliştirdiğini, olaylara farklı açıdan bakabilmeyi sağladığını ve

çocuğun sosyalleşmesi bakımından önemli olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca mizahın çocuğun dil gelişimine olumlu bir etkisinin olduğunu, sözcük dağarcığını zenginleştirdiğini, öğreticilik yönünün olduğunu, anlatıma zenginlik kazandığını belirtmektedirler. Türkçe öğretmeni adayları mizahın sınıf ortamında olumlu bir etki yaratacağını, öğretmenin otoritesini sarsmayacağını, sınıf içerisinde karmaşaya sebep olmayacağını, sınıfta kurulu olan düzeni bozmayacağını ifade etmektedirler. Mizah, etkili iletişim kurmada etkili yollardan biridir (Özden, 2011: 144). Öğrenciler, öğretmenler ve veliler mizah yoluyla daha iyi anlaşma, iletişim kurma fırsatı yakalayabilirler. Okulda etkili iletişimin önemli olduğu yerlerden birisi de okul yönetimidir. Recepoğlu (2011), araştırmasında okul müdürlerinin mizah tarzlarının okullardaki örgütsel yapılanmada ve okulun işleyişinde önemli olduğunu vurgulamıştır. Özellikle okul yöneticilerinin kendi aralarında, öğretmenlerle ve öğrencilerle olan ilişkilerinde mizahi dili kullanımları gerekmektedir. Yılmaz (2011: 34), mizahın yöneticilerin kullanabileceği en güçlü araçlardan biri olması" gerektiğini ifade etmektedir. Okulun düzenini sağlamada, sınıfın düzenini sağlamada mizahtan yararlanılabilir.

Türkçe öğretmeni adayları görsel okuryazarlıkta, öğretim programlarında, bilginin akılda kalıcılığını sağlamak için, ders anlatırken mizahın kullanılması gerektiğini belirtmektedirler. Özellikler son zamanlarda teknolojinin de gelişmesiyle görsele çok önem veren bir toplum haline gelinmektedir. Bu yüzden mizahın farklı görsellerle etkili bir şekilde kullanılması sağlanabilir. Öğretmen adaylarının bu düşüncelerini yapılan diğer çalışmalar da göstermektedir. Mizah etkinlikleriyle beraber yapılan dersler, geleneksel öğretime göre daha başarılı ve öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığı görülmektedir (Altunkara, 2013; Aydın, 2006; Çelik, 2014; Durmaz, 2007; Durualp, 2006; Kılıç-Özün, 2010; Özalp, 2006; Özüredi, 2009; Savaş, 2014; Yılmaz, 2013; Yolcu, 2013). Y ve Z kuşağının internet yatkınlığı sebebiyle bu dönemde mizah öğrenciler arasında youtube, vine, caps vs. farklı şekillerle yaygın olarak kullanılmaktadır (Karahisar, 2015). Burada öğretmenler ve aileler tarafından dikkat edilmesi gereken konu, mizahın abartıya, aşağılamaya ve küçümsemeye kaçmaması olacaktır. "Mizah, bazen de tehlikeli bir silah olabilir. Mizah kullanırken aşağılamadan küçümsemeden kaçınılması gerekir" (Öz ve

Hiçdurmaz, 2010: 84). İnternet dünyadaki bütün insanları, sanal bir dünyada toplamaktadır. Bu sanal dünyada bireylerin mizah gelenekleri birbirleri arasında paylaşılmakta, farklı milletlerden insanlar, dünyanın ortak görsel mizah belleğini sanal alemde yaratılmakta ve paylaşılmaktadır (Özdemir, 2008).

Türkçe öğretmeni adaylarının mizah kullanımıyla ilgili görüşleriyle yaş, cinsiyet, ekonomik durum, yaşanılan yer arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Türkçe öğretmeni adaylarının mizah kullanımıyla ilgili görüşleriyle sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Traş, Arslan ve Mentiş Taş (2011) araştırmalarında cinsiyet ile katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizah arasında anlamlı bir fark bulamamışlar, erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre saldırgan mizah ve yıkıcı mizah düzeylerinin yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Aynı araştırmanın sonucuna göre olumlu bir benlik saygısı ve problem çözme yaklaşımı, olumlu mizah duygusunu oluşmasını sağlamaktadır. Çayır ve Emhan (2017) araştırmalarında mizahla politik algı arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak mizahın, eğitim sisteminde, eğitim yönetiminde, sosyal ilişkilerde, etkili iletişimde önemli bir yeri vardır. Öğretim programlarına, öğretmen adaylarının mizahı derslerde nasıl kullanabileceğine yönelik dersler koyulursa yapılandırmacı eğitim anlayışı doğrultusunda Türkçe derslerinden daha çok verim alınabilir, öğrenciler hem eğlenip hem de öğrenebilirler.

KAYNAKÇA

Abel, M. H. ve Maxwell, A. (2002). Humor and affective consequences of a stressful task. *Journal of Social and Clinical Psychology*. *21*. 165-190.

Altunkara, S.(2013). *Ekoloji konusunda geliştirilen kavram karikatürlerinin kavramsal anlamaya etkisinin araştırılması.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı. İzmir

Avşar, V. (2008). *Öğretmen adaylarının mizah tarzları ve cinsiyet rolleri ilişkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.

Aydın, İ. S. (2006). *Türkçe derslerinde mizah kullanımının öğrenci tutum ve başarısına etkisi (İzmir ilköğretim 8. sınıf örnekleminde*). Yayımlanmamış doktora tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.

Balta, E. E (2016) Eğitimde mizahın kullanımına ilişkin öğretmen tutumları. *Elementary Education Online, 15*(4) .

Bergson, H. (1996). Gülme (Çev. Y. Avunç). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Berk, R. (2001). The active ingredients in humor: psycho physiological benefits and risks for older adults. *Educational Gerontology. 27*. 323-339.

Chabeli, M. (2008). Humor: A pedagogical tool to promote learning. *Curationis. 31*(3). 51-59.

Cornett, C. E. (1986). *Learning through laughter: Humor in the classroom.* Phi Delta Kappa Educational Foundation.

Çayır, C. ve Emhan, A. (2017). Mizah becerisi, politik algı, kişilerarası çatışma ve dindarlık düzeyi arasındaki ilişkinin analizi: Eğitim sektöründe bir uygulama. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. 3*(1). s. 52-73.

Çelik, E. (2006). *Fizik öğretiminde bilgisayar destekli mizahın öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Çelik, B. (2014). *Dokuzuncu sınıf bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde mizah ve kavram karikatürü kullanımının öğrenci başarısı, tutumu, kaygısı ve kalıcılığa etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Aydın.

Deckers, L. ve Ruch, W. (1992). The situational humor response questionnaire (SHRQ) as a test of 'sense of humor': A validity study in the field of humor appereciation." *Personality and Individual Differences. 10*(13), 1149-1152.

Devellioğlu, F. (1993). Osmanlıca-Türkçe Sözlük. Ankara.

Durmaz, B. (2007). *Yapılandırıcı fen öğretiminde kavram karikatürlerinin öğrencilerin başarısı ve duyuşsal özelliklerine etkisi (Muğla ili merkez ilçe örneği).* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı. Muğla.

Durualp, E. (2006). *İlköğretimde sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımı.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara. Türkiye.

Işık, N. ve Kolçak, S. (1953). *Eğitim ve öğretimde mizahtan faydalanma yolları.* İzmir: Endüstri Basım ve Yayımevi.

Kaplan, R. M. ve Pascoe, G. C. (1977). Humorous lectures and humorous examples: Some effects upon comprehension and retention. *Journal of Educational Psychology. 69*(1), 61.

Karahisar, T. (2015). Basılı mizahtan paylaşılan mizaha doğru dönüşüm: İnternette mizah. *The Turkish Online Journal of Design. Art and Communication.* 5(1), 76-90.

Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, S. (2011). *Bir öğretim stratejisi olarak sanat eğitiminde mizahın kullanımına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.

Kılıç-Özün, S. (2010). *Hayat bilgisi öğretiminde kavram karikatürü yaklaşımının öğrenci başarısı ve tutumuna etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı.

Kortantamer, T. (2004). Osmanlı dönemi Türk mizah anlayışı. *Eski Türk edebiyatı makaleler* içinde (s. 132-170). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Loomans. D. ve Kolberg, K. (2002). *The laughing classroom.* California: New World Library.

Nesin, A. (2001). *Cumhuriyet dönemi Türk mizahı* (Haz. Turgut Çeviker). İstanbul: Adam Yayınları.

Oruç, Ş. (2007). *Sosyal bilgiler öğretiminde mizah.* Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.

Öz, F. ve Hiçdurmaz, D. (2010). Stresle başetmede önemli bir yol: Mizahın kullanımı. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 1*(13):83- 88.

Özalp. I. (2006). *Karikatür tekniğinin fen ve çevre eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Manisa.

Özbay, Y., Palancı, M., Kandemir, M. ve Çakır, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının duygusal düzenleme. Mizah, sosyal özyeterlik ve başaçıkma davranışları ile yordanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. 10*(2).

Özden, H. Ö. (2011). İletişim araçlarının Türk ahlak anlayışı açısından değerlendirilmesi. *Atatürk İletişim Dergisi. 1*(2), 141-158.

Özdemir, N. (2008). Sanal mizah. S. Tural (Başkan). *Edebiyat bilimi sorunları ve çözümleri* içinde (s. 1277-1301). 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi). Ankara/Türkiye.

Özenç, S. (1998). *Algılanan anne-baba tutumlarının durumluk mizah tepki düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

Özkan, H. İ. (2008). *Öğretmen ve öğrencideki mizah anlayışının sınıf atmosferine etkisi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.

Özüredi, Ö. (2009). *Kavram karikatürlerinin ilköğretim 7. Sınıf fen ve teknoloji dersi, İnsan ve çevre ünitesinde yer alan "besin zinciri" konusunda öğrenci başarısı üzerindeki etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Manisa.

Pala, İ. (1995). *Ansiklopedik divân şiiri sözlüğü.* İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Pilancı, H. (1998). *Çağdaş eğitimde halk edebiyatının kullanılması.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Recepoğlu, E. (2011). *Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin mizah tarzları ile öğretim liderliği davranışları ve okulun örgütsel sağlığı arasındaki ilişki.* Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Savaş, S. (2009). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe derslerinde mizah kullanımının öğrenci tutum ve başarısına etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi. Zonguldak.

Savaş, S. (2014) İlköğretim 7. sınıf Türkçe derslerinde mizah kullanımının derse yönelik öğrenci tutumuna etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi. 2*(1). 73-88.

Saltuk, S. (2006). *Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Sidekli, S., Er, H., Yavaşer, R. ve Aydın. E. (2014). Sosyal bilgiler öğretiminde alternatif bir yöntem: Karikatür. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. 2*(2), 151-163.

TDK. (2005). *Türkçe sözlük.* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Topuz, S. (1995). *The relationships among popularity, sense of humor and academic achievement*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.

Traş, Z., Arslan, C. ve Mentiş Taş, A. (2011). Öğretmen adaylarında mizah tarzları, problem çözme ve benlik saygısının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 8*(2). 716-732.

Yardımcı, İ. (2010). Mizah kavramı ve sanattaki yeri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 3*(2), 1-41

Yerlikaya, E. E. (2003). *Mizah tarzları ölçeğinin uyarlama çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.

Yerlikaya, E. E. (2009). *Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile algılanan stres, kaygı ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yayımlanmamış doktora tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.

Yılmaz, K. (2011). Okul yöneticilerinin mizah tarzlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 12*(1), s. 31-44.

Yılmaz, T. (2013). *Kavram karikatürleriyle desteklenmiş bilimsel hikâyelerin öğrencilerin akademik başarıları, tutumları ve motivasyonları üzerine etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Manisa.

Yolcu, H. (2013). *Fen öğretiminde kavram karikatürleri tekniğinin yapılandırmacı öğrenme ortamında kullanılmasının ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin başarı, tutum ve mantıksal düşünme yeteneklerine etkisi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Hatay.